

yasakmeyve 77

İKİ AYLIK ŞİİR DERGİSİ • KASIM / ARALIK 2015 • 12 TL

ISSN 1303-8397

YIL 12 / SAYI 77

ŞAİR VE OKURLARI

NİLAY ÖZER

**HÜSEYİN KÖSE
ERGİN YILDIZOĞLU**

DOSYA:

ENGEL TANIMAYAN ŞAİRLER 1

- ZİYA MİSİRLİ
- HARİKA KÜLCÜR
- A. ERTAN MİSİRLİ
- OZAN OKTAY
- ORHAN BOŞDURMAZ
- İLYAS KARAMAN
- FERHAT GÜLER
- VECİHE ÇOLAK - VEDİHA ÇOLAK
- EMİRHAN İŞİK
- FERHAT ZİDANİ

ŞİİR

- KENAN SARIALIOĞLU
- ALİ GÜNDAR
- GÜLTEKİN EMRE
- TAHİR ABACI
- NİSA LEYLA
- CEM ÖZAYDIN
- MEHMET TEKTEMUR
- ALİ HİKMET EREN
- MAHİR KARAYAZI
- MÜSLÜM ÇİZMECİ

Şairler Kahvehanesi 9
TAHİR ABACI

İlkiz Kucur ile Söyleşi
SİNA AKYOL

Sina Akyol ile Söyleşi
İLKİZ KUCUR

Asuman Susam ile Söyleşi
İSAHAG UYGAR ESKİCİYAN

Hüseyin Köse ile Söyleşi
NİLAY ÖZER

Yasakmeyve Konuşmaları 11 / Şiir ve Mekân
BETÜL DÜNDER - VEYSEL ÇOLAK
FERGUN ÖZELLİ - HAKAN GÜZELDERE

Orhan Kâhyaoğlu ile Söyleşi
DENİZ YALVAÇ

"Edep"li Magazin
TOZAN ALKAN

Vaat Edilmiş Sayfalar
SİNA AKYOL

Şairin Genci
NURBANU GÜRŞEN

ŞİİRİN UZUN TARİHİ

İranlı Şairlere Kırbac
Terör Bildirileri Sanatçıları Karıştırdı
VE ŞİİR SEVİŞGENLERİ İLE METÜST

+EK: TÜRKİYE ŞİİR REHBERİ

İSTANBUL (devam) Nüzhet Erman • Celâl Sahir Erozan • Mehmed Âkif Ersoy • Cezmi Ersöz • Gazanfer Eryüksel • Esrar Dede • Necdet Evliyağıl • Faik Esat (Andelib) • Fazlî • Fehim • İsak Ferera • Koray Feyiz • Fitnat Hanım • Nejat Gacar • İlhan Geçer • Güngör Gençay • Josef Habib Gerez • Hakkı Engin Giderer • Fatma Bahar Gökfiliz • İbrahim Alaettin Gövsâ • Yılmaz Gruda • Tarık Günersel • Müfit Gürgün • Melisa Gürpınar • Sabri Gürses • Volkan Hacıoğlu • Muammer Hacıoğlu • Hakanî • Haletî • Halim Şefik • Talât Salt Halman • Haşmet

İlkiz Kucur

ilkiz kucur:

*"Şiirimle ilgili
öngörüm ve önüme
koyduğum bir
hedefim yok."*

SİNA AKYOL

Sina Akyol: Epey zamandır şiir ortamımızdasınız. Niçin 'epey zaman'da, hepi-topu iki kitap? (Eleştirel bir saptama filan değil bu, sadece meraklı bir soru.)

İlkiz Kucur: Haklısınız. Bana çokça sorulan bir sorudur bu. "Ama Ben İlkizim"den sonra sessizce edebiyat dünyasından çekildim. Okumaya, elimden geldiğince uzaktan da olsa izlemeye devam ettim. Mazeret bulmak için kendime şunu söyledim zaman zaman, ben bankacılık sektörünün en zor günlerinde yöneticilik yaptım. 1986'dan 2008'e kadar yaşanan bütün krizleri yaşadım. Akşam eve geldiğimde hem bedensel hem de düşünsel olarak çok yorgun hissediyordum. Sözcükleri kirletmek istemedim belki de bilmiyorum. Bakın bu konuyla ilgili size ilginç bir not aktarayım. Hürol Taşdelen ile evlendiğimizde Hürol, Attilâ İlhan'ı arayıp evlendiğimizi haber verdi. Attilâ İlhan önce kutladı, çok sevindiğini söyledi ve arkasından ekledi "Çocuğum, bak İlkiz şiiri

bırakırsa senden bilirim". Ben şiir yazmaktan uzaklaşınca Hürol hep bu suçluluk duygusunu yaşadı. Ne zaman ki *Varlık*'ta yıllar sonra "Gün Kurudu" şiirim yayınlandı benden çok o sevindi. "Gün Kurudu"yu bir gecede yazdım. Aradan geçen bunca yıldan sonra yazdığımın şiir olup olmadığından emin olabilmek için *Varlık*'a gönderdim. İki gün sonra Enver Ercan'dan yayın programına alındığı yanıtını aldığımda şiirle aramıza giren onca yıldan sonra yeniden buluştuğumuzu gördüm. Hani bazen eski dostlar yıllar sonra karşılaşırsa da hiç ayrılmamış gibi birbirlerine yeniden sarılır ya, bizimkisi de öyle oldu. Arkası geldi.

Sina Akyol: Tabii ki bana göre, bugün yazılmakta olan şiirde imge, içinden çıkılmaz bir hal almış durumda. İmge kendini yeterince açıklayamıyor, hatta hiçbir biçimde açıklayamıyor. "Acele etme" diyorum ben bana, "o gördüğün imge, şiirin devam edegelen dizelerinde filan kendini bir biçimde açıklayacak."

Ama hayır yine açıklayamıyor. Sanki bir hastalık, hem de bulaşıcı bir hastalık haline gelmiş durumda 'imgesörlük'. "Eflatun Gölge Kadınlar"daki imgeler olması gerektiği kadar ve sancısız. Kendinizi 'imgesörlük'ten kurtarmayı pekâlâ başarmışsınız. Bu konuda neler söyleyebilirsiniz?

İlkiz Kucur: İmgeye boğulmuş, kendi bilinçaltımızın hiçbir süzgeçten geçmeden olduğu gibi ortaya savrulduğu şiir kadar, kelimelerin art arda dizildiği arada birbiri ile uyumlu hecelerin de denk getirilerek yazılmış şiirden de korkarım. Şiirin kendi iç sesi-müziği, yeni henüz parlaklığını yitirmemiş imgeleri, simyacı titizliği ile seçilmiş sözcüklerden oluşan işçiliğinin önünde saygı ile eğilirim.

Kitaba giren şiirler aslında şairin o anki yolculuğunun ürünü. Her kitap da yolculuk farklı yönlerde olabiliyor. Dolayısıyla o yolculuk, hangi duraklarda durduğunuzu, pencerenin arkasından ya da sokaktan neleri heybenize aldığınıza göre şiirinizi ortaya çıkarıyor. Öncelikle 1980'lerdeki İlkiz 2015'te artık aynı yolda aynı durakta değil. Bu arada yaşadığı, okuduğu, yaptıkları ile farklı bir noktada duruyor. Dünya da edebiyat da öyle. Bugün durduğum nokta da işçiliğe, şiirin içinde onu boğmayan imgeye, sözcüklerin iç sesinde olması gerektiği kadarına yer vermeye, yapı taşları arasında dengenin oluşmasına çalışıyorum. Hani kilit taşı çekilirse yapının yıkılması örneği gibi, imge şiirimde ki dengeyi bir kilit taşı olarak sağlam istiyorum. Bu amaçla hiç acımadan harcadığım onca sözcük var ki.

1980'lerde ODTÜ'de müzikle uğraşan bir arkadaşına şiirim ilk kez yayımlandığında dergiyi uzattım. Okudu ve aynen şunları söyledi. "Tebrikler ama bizim böyle çiçek böcek aşk gibi şeyler yerine daha farklı konularda yazmamız gerekmez mi?" Böylesi kuru bir sanat anlayışının hâkim olduğu dönemde ben tam tersi yöne gittim. Belki de bu yüzden daha içe dönük bir şiir anlayışının ürünüdür "Ama Ben İlkizim."

Belki ki aradan geçen uzun yıllar değiştirmiş beni ve şiirim. Poetik imgenin ne olması gerektiği konusunda daha özenli ve ekonomik davranmaya çalıştığım doğrudur. Yazdığınız şiirde bunu gerektiriyor ve siz bunu fark ediyorsanız, üzeri çizilmiş dizeler sizi korkutmuyorsa sanırım işin en zor kısmını başarıyorsunuz. Ayrıca sizin de bendeki bu değişimi tespit etmiş olmanıza çok teşekkür ederim.

Sina Akyol: İkinci kitabınızdan hareketle soruyorum, ilk kitaptan ikinci kitaba gelmiş olan şiiriniz bundan sonra nereye, nerelere gidecek. Bir öngörünüz var mı? Yoksa böylesi öngörüler olmamalı mı şairin? Bağı olarak, şairin böylesi öngörülere sahip olması kendi şiir geleceğine yönelik bir tür 'önüne hedef koyma' durumu değil midir?

İlkiz Kucur: Açıkça bu konuda bir öngörüm ve hedefim yok. Zamanın ve sözcüklerin benden geçerek yapacakları yolculuklarına eşlik edeceğim. Yaşadıklarım, yaşayacaklarımız mutlaka izlerini bırakacaklar, yolumuza çakıl taşları döşeyeceklerdir. O çakıl taşlarından hangilerini toplayacağımı şimdiden bilemiyorum. İstedğim, yazacağım sözcükleri kırletmeden, şiire ve okura saygısızlık etmeden bu yolculuğu sürdürmek. Çünkü kafanızda oluşturduğunuz, yapmak istedikleriniz bir anda farklı mecralardaki gelişmelerle alt üst olabiliyor. Henüz Suriye'de iç savaş yokken kaçak göçmenlerle ilgili bir şeyler yazmak istedim. O zaman kaçak göçmenlere ulaşmak kolay değildi. Şimdi her şey alt üst oldu ve adım başı her kavşak da karşımızdalar. Tüm kıyılarımız aynı bir acıya tanıklık etti. Bu kadar hayatımızın içine giren bir konuda sığağı sığağına yazarak olayın popülaritesinden faydalanmak, kolaycılığa kaçmak istemedim ben de. Bu konuda yazacaklarımı demlenmeye bıraktım.

Yaşadıklarımın, kişisel deneyimlerimin hemen şiire dönüşmesinden korkuyorum sanırım. Eh bu durumda sözü uzatmanın faydası yok. Hayır, şiirimle ilgili öngörüm ve önüme koyduğum bir hedefim yok.

sina akyol:

*"gündelik hayatın
sözcüklerin
kullanarak yazmak
bana iyi geliyor."*

İLKİZ KUCUR

İlkiz Kucur: *"Salyangoz İlmî"nde günlük hayatın sözcüklerinden farklı bir dile ulaşma ütopyanıza ne kadar yaklaştınız? (Yetinmek Sevindirir, sayfa 98'den yola çıkarak bu soruyu sormak istedim.)*

Sina Akyol: Elimden geldiği kadar, yaklaşabildiğim kadar...

Gündelik hayatın sözcüklerinden yola çıkarak farklı bir dile ulaşmak mümkün müdür, evet mümkündür. Tabii ki gündelik hayatın sözcükleriyle yazacağız, o sözcükleri biliyoruz çünkü. Gündelik hayatın sözcüklerini küçümsemek, daha 'üst' bir dilin 'şahane' sözcükleriyle yazmaya çabalamak benim işim olamaz. İmge kullanımının tadında bırakıldığı yalın bir şiir dilinden yanayım.

Salyangoz İlmî'nde gündelik hayatın sözcüklerinden yola çıkarak farklı bir dile ula-

şabildim mi.. ulaşabilmiş olmayı umarım. Sonuçta siz yani okur yanıtlasa gerek bu soruyu.

İlkiz Kucur: *Haiku, başka bir kültüre ait bu türü bizim şiir geleneğimiz içinde yazarken okur açısından bir risk oldu mu? Olmadı ise okurun bunu kabullenmesin de şiire ait altyapımızda neler kolaylaştırıcı olmuştur?*

Sina Akyol: Enis Batur'un "Haiku yazabilmek için Japon olmak gerekir" cümlesine bütünüyle katılıyorum. Bana yöneltilen sorulardan biri mutlaka haiku konusuyla ilgili olur, olmuştur. Defalarca belirttim; ben haiku yazmadım hiç, haikunun duyarlılığından el aldım. Beş-yedi-beş ve sonrasında yedi-yedi ölçüleriy-le Türkçe şiir yazmak hayli zordur ve bende-niz bu zor'u deneyip üstesinden gelmeyi ba-

şarmak istemişimdir. (Beş-yedi-beş ölçüsüyle yazmış olmak mutlaka haiku yazmış olmak anlamına gelmez. Ayrıca haiku başka bir şey, 'kısa şiir' başka bir şeydir.)

Haikuyu bizim şiir geleneğimiz içinde yazmanın okur açısından bir risk faktörü oluşturabileceğini düşünmüyorum. Öncelikle haiku yazmıyoruz; olsa olsa haiku duyarlılığından yola çıkarak, bu duyarlılığı -sizin de belirtmiş olduğunuz gibi- kendi şiir geleneğimiz içinde dile getirmeye çalışıyoruz. Eğer başarabilmişsek, okura doğru-düzgün bir şiir sunmuşuz demektir. Öyleyse okur açısından bir risk faktörü niye var olsun ki? Okur açısından nelerin 'kolaylaştırıcı' olması konusuna gelince: Eğer sorunuzu doğru anladıysam, madem haiku duyarlılığından yola çıkıyoruz, ama o duyarlılığı kendi şiir geleneğimiz içinde işliyoruz, öyleyse okura

bir bakıma 'alışkın' olduğu 'şeyler' veriyoruz demektir. Öyleyse okur niye zorlansın?

İlkiz Kucur: *Son olarak şiirinizdeki soru işaretleri. Gündelik hayatın sözcüklerini alıp şiirinize yerleştirirken ne yapıyorsunuz da o soru işaretleri aydınlanıveriyor?*

Sina Akyol: Dediğim gibi, gündelik hayatın sözcüklerin kullanarak yazmak bana iyi geliyor. Sorular sormayı, sorduğum sorulara yanıtlar vermeyi, bütün bunları yazmakta olduğum şiirin içinde yapmayı öteden beri sevmişimdir. Yaklaşık sizin ifadenizle, "ne yapıyorum da o soru işaretleri aydınlanıveriyor"a gelince: Bilmem ki, olsa olsa içtenlikli davranıyorumdur (sahiciyimdir demek daha doğru olacak); kendimi kasmadan yazıyorsam her şey yolunda demektir.

Sina Akyol